

Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

Θεματική	Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη (Κάνε πράξη τη συνεργασία και την προσφορά)	Υποθεματική	Εθελοντισμός, διαμεσολάβηση
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Ε΄ Δημοτικού		
Τίτλος	Μεγαλώνοντας με αξίες...		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	Δεξιότητες ζωής (αλληλοσεβασμός και σεβασμός στη διαφορετικότητα, συνεργασία/συνεργατικότητα, κοινωνική ευαισθησία, κοινωνική ευθύνη).		

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές/ μαθήτριες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προσεγγίζουν την αυτοεικόνα τους και τις προσωπικές αξίες τους και εντοπίζουν τις κοινές αξίες τους (δόμηση προσωπικής κοινωνικής ταυτότητας). • Ενισχύουν την ανάπτυξη του προφορικού λόγου με έμφαση στις δεξιότητες αυτοπαρουσίασης. • Συμμετέχουν ενεργητικά σε συζητήσεις και εκφράζουν απόψεις. 	<p>Ας γνωριστούμε -ποιοι είμαστε;</p> 	<p>Παρουσίαση του σκοπού και των στόχων του προγράμματος και της βασικής θεματικής του - Αυτοπαρουσίαση και γνωριμία με την ομάδα. Α. Τα παιδιά σε κύκλο, λένε το όνομά τους και εξηγούν πώς έλαβαν το όνομα αυτό (π.χ. από τον παππού ή τη γιαγιά), ποιος και γιατί το επέλεξε, αν τους αρέσει και πώς τους αρέσει να τους αποκαλούν οι φίλοι τους (κάθε παιδί έχει στη διάθεσή του 1-2'). Όσο κάθε παιδί αυτοπαρουσιάζεται στην ολομέλεια, οι υπόλοιποι συμμαθητές/τριές τους σημειώνουν 1-2 ερωτήσεις που επιθυμούν να τους/τις κάνουν, είτε για παροχή διευκρινίσεων είτε για να εκφράσουν απορίες τους ή και άλλες ερωτήσεις που θα τους βοηθήσουν να γνωριστούν καλύτερα μεταξύ τους.</p>

		<p>Ανάπτυξη της τεχνικής της χιονοστιβάδας/Αποτύπωση των ατομικών και κοινών αξιών.</p> <p>Α. Τα παιδιά συμπληρώνουν ατομικά το φύλλο εργασίας «Προσδιορίζοντας τις 10 πιο σημαντικές αξίες μας» (βλ. Φύλλο εργασίας 1ου εργαστηρίου), εκκινώντας από ό,τι κρίνουν πιο σημαντικό, με βάση το ερώτημα «Ποιες είναι οι αξίες σας; Σε τι δίνετε αξία και δεν μπορείτε να φανταστείτε τη ζωή σας χωρίς αυτό;».</p> <p>Β. Αναπτύσσοντας την τεχνική της χιονοστιβάδας, εντοπίζουν τα κοινά σημεία, δηλαδή τις κοινές αξίες, τις παρουσιάζουν ανά ομάδα στην ολομέλεια, γίνεται η σύνθεση και εξάγονται συμπεράσματα.</p>
<p>Οι μαθητές/ μαθήτριες: • Διερευνούν ζητήματα αξιών, όπως ο σεβασμός στους άλλους. • Διατυπώνουν συλλογισμούς και αντιπαραβάλλουν επιχειρήματα, καλλιεργώντας τον διάλογο. • Κάνουν υποθέσεις.</p>	<p>Συμπεριφέρομαι με κανόνες</p> 	<p>Παρουσίαση της διλημματικής κατάστασης/Συζήτηση στην ομάδα. Α. Τα παιδιά διαπραγματεύονται μέσα από μια διλημματική κατάσταση την αξία του σεβασμού προς τον άλλον. Μαθαίνουν ότι, όταν μία ομάδα μοιράζεται τις ίδιες αξίες, μπορεί να συμπεριφέρεται με κανόνες και τίθενται οι βάσεις για συζητηθούν και άλλα ζητήματα όπως, για παράδειγμα, θέματα υπευθυνότητας και σχολικών υποχρεώσεων ή/και θέματα συγκρούσεων. Οι μαθητές /τριες αρχικά ακούνε ή διαβάζουν το σενάριο της διλημματικής κατάστασης και ύστερα μελετούν τα θέματα προς συζήτηση (βλέπε «Παρουσίαση της διλημματικής κατάστασης του 2ου εργαστηρίου»). Β. Αφού δοθεί χρόνος για να κάνουν ερωτήσεις</p>

		<p>και να λύσουν τυχόν απορίες τους, οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε 4 μελεις-5μελεις ομάδες, προκειμένου να συζητήσουν τα παραπάνω θέματα. Γ. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα συμπεράσματά της στην ολομέλεια και εξετάζονται οι εναλλακτικοί τρόποι δράσης. Εδώ, μπορεί να γίνει και ένα παιχνίδι ρόλων από κάθε ομάδα . Δ. Όλοι μαζί συζητούν και καταγράφουν τα τελικά συμπεράσματά τους. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αναλάβει το ρόλο του γραφέα στον πίνακα της τάξης.</p>
<p>Οι μαθητές/ μαθήτριες: • Διερευνούν τα κίνητρα που κρύβονται πίσω από μια πράξη και διατυπώνουν συλλογισμούς. • Αξιολογούν καταστάσεις και λαμβάνουν θέση απέναντι σε καταστάσεις. • Επιχειρηματολογούν και συνθέτουν απόψεις.</p>	<p>Αναγνωρίζω και κατανοώ τις αξίες μου</p> 	<p>- Παρουσίαση της διλημματικής κατάστασης/Συζήτηση στην ομάδα. Α. Οι μαθητές /τριες χωρίζονται σε 4 μελεις ή 5μελεις ομάδες και μελετούν ένα ηθικό δίλημμα (βλέπε «Παρουσίαση της διλημματικής κατάστασης του 3ου εργαστηρίου»). Έπειτα, ο/η εκπαιδευτικός θέτει τα ερωτήματα προς συζήτηση και, αφού δοθεί χρόνος για επεξηγηματικές ερωτήσεις πάνω στο σενάριο, ζητά από τους μαθητές να καταγράψουν τις απαντήσεις τους ατομικά. Β. Τα παιδιά διαβάζουν και συζητούν στην ομάδα τους όσα κατέγραψαν και προβάλλουν τα επιχειρήματά τους (υπέρ και κατά) , ώστε να καταλήξουν και να πάρουν μία απόφαση. Γ. Αναστοχασμός: Τα παιδιά παρουσιάζουν στην ολομέλεια τα επιχειρήματά τους και το πώς κατέληξαν στο αποτέλεσμα αυτό, συζητούν τι νομίζουν ότι πήγε ή δεν πήγε καλά, αν η άποψή τους διέφερε, τι τους</p>

		άρεσε κλπ. (μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Φύλλο αυτο-αξιολόγησης 2).
<p>Οι μαθητές/ μαθήτριες: • Επιλέγουν, προκρίνουν και αξιολογούν στάσεις και συμπεριφορές. • Διακρίνουν, παραβάλλουν και προσδιορίζουν τις αξίες που προβάλλονται στα πρόσωπα των ηρώων/ηρωίδων τους.</p>	<p>Ο αγαπημένος μου ήρωας</p> 	<p>Τα παιδιά φέρνουν στο σχολείο ένα βιβλίο που έχουν διαβάσει και παρουσιάζουν στους/στις συμμαθητές/τριές τους τον/την αγαπημένο τους ήρωα/ηρωίδα. Ανάπτυξη της τεχνικής «σε περίοπτη θέση» Τα παιδιά χωρίζονται σε μικρές ομάδες 4-5 ατόμων και κάνουν χρήση της τεχνικής «σε περίοπτη θέση» για να αποτυπώσουν τις αξίες του αγαπημένου τους ήρωα ή της αγαπημένης τους ηρωίδας από λογοτεχνικά βιβλία ή κείμενα που έχουν διαβάσει. Σύνθεση αξιολογικών ιδεών Σε χαρτί του μέτρου (ή χαρτόνι) κανσόν κάθε ομάδα ζωγραφίζει τον υπερ-ήρωα (ή την υπερηρωίδα της), δηλαδή ένα φανταστικό χαρακτήρα που συνθέτει όλες τις βασικές ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά όσων ηρώων/ηρωίδων παρουσιάστηκαν και τα οποία τον/την κάνουν να ξεχωρίζει. Τα παιδιά καταγράφουν όλες τις αξίες της προσωπικότητας αυτού του φανταστικού υπερήρωα στη ζωγραφιά τους και του δίνουν όνομα. Χρησιμοποιούν, τέλος, αυτές τις ζωγραφιές για να διακοσμήσουν την τάξη τους, τη βιβλιοθήκη ή όποιον άλλο χώρο τους διατεθεί.</p>
<p>Οι μαθητές/ μαθήτριες: • Κατανοούν τα κίνητρα και τον τρόπο σκέψης του άλλου. • Επιχειρηματολογούν υπέρ ή κατά μιας θέσης. • Αντιλαμβάνονται ότι κάποιες αξίες μπορεί να</p>	<p>Προσωπικές και κοινωνικές αξίες</p> 	<p>Μελέτη περίπτωσης Ο /η εκπαιδευτικός περιγράφει μια κατάσταση, όπως τη διάβασε σε μια εφημερίδα και δείχνει στα παιδιά τη σχετική εικόνα, προκειμένου να θέσει τον βασικό προβληματισμό της</p>

<p>συγκρούονται ή να είναι ανταγωνιστικές</p>		<p>μελέτης περίπτωσης. Πρόκειται για την περίπτωση της κας Λιάνγκ, η οποία αρνήθηκε να μετακομίσει για να περάσει ο αυτοκινητόδρομος. Το αποτέλεσμα του έργου αυτού φαίνεται στην εικόνα του σχετικού δημοσιεύματος. Τα παιδιά της τάξης καλούνται να παίξουν το παιχνίδι «ο διάδρομος συνειδήσης» και γι' αυτό χωρίζονται σε δύο ομάδες, οι οποίες στέκονται αντικριστά η μία από την άλλη. Με τον τρόπο αυτό, κάθε παιδί της μίας ομάδας σχηματίζει ζευγάρι με το παιδί της β' ομάδας που έχει απέναντί του. Ένα άλλο παιδί καλείται, καθώς περνά το διάδρομο, να σταματά μπροστά σε κάθε ζευγάρι για να ακούσει και από τις δυο πλευρές τα επιχειρήματα υπέρ και κατά της θέσης της κας Λιάνγκ. Έπειτα, καταλήγει σε ένα συμπέρασμα και αιτιολογεί τη θέση του στην ολομέλεια της τάξης.</p> <p>Κριτική επεξεργασία του ζητήματος Οι μαθητές/τριες συζητούν ποιες αξίες διακυβεύονται στην ιστορία που άκουσαν.</p>
<p>Οι μαθητές/ μαθήτριες: • Διακρίνουν και κατηγοριοποιούν τις προσωπικές αξίες από άλλες (κοινωνικές καθολικές). • Συνεργάζονται και οργανώνουν τις ατομικές τους εργασίες για να συνθέσουν ένα συλλογικό έργο.</p>	<p>Δημιουργώ το χάρτη των αξιών</p> 	<p>Χαρτογράφηση των αξιών. Τα παιδιά καταγράφουν σε ένα φύλλο εργασίας όλα όσα αποτελούν α) «αξίες για μένα» και β) «αξίες για όλους/ες». Η δραστηριότητα είναι δυνατό να αποτελέσει ταυτόχρονα και διαμορφωτική αξιολογική διαδικασία του κατά πόσο τα παιδιά έχουν κατανοήσει το περιεχόμενο των αξιών (βλ. Φύλλο εργασίας βου εργαστηρίου).</p>

Σε τι κόσμο θέλω να ζω

Οι μαθητές/ μαθήτριες: •
Αναπτύσσουν τις ιδέες τους και λαμβάνουν αποφάσεις.
• Συνεργάζονται, σχεδιάζουν και οργανώνουν από κοινού την υλοποίησή μιας εθελοντικής δράσης.

Επιλογή και σχεδιασμός εθελοντικής δράσης/Συζήτηση στην ολομέλεια/Αξιολόγηση, διάχυση και επέκταση.
Ο/η εκπαιδευτικός (ή ένας/μία μαθητής/τρια) ανασκοπεί συνοπτικά όσα έκαναν στο Πρόγραμμα και ζητά από τα παιδιά να επιλέξουν τρεις λέξεις ή μια σύντομη φράση ως «motto», με βάση όσα θεωρούν σημαντικά να θυμούνται από αυτό. Με βάση το «motto» τους, τίθεται το ερώτημα αν, ως τάξη, θα μπορούσαν να κάνουν κάτι όλοι μαζί για να κάνουν καλύτερο τον κόσμο που ζουν (προτείνεται αυτή να είναι μια δράση για την ενεργοποίηση του μαθητή για συμπαράσταση και βοήθεια προς τον άλλο). Τα παιδιά προτείνουν δράσεις που θέλουν να προγραμματιστούν για να πραγματοποιηθούν μελλοντικά και ο/η εκπαιδευτικός τις καταγράφει (π.χ. με τη βοήθεια του εργαλείου της e-class «εννοιολογικός χάρτης»), ώστε οι προτάσεις αυτές να είναι διαθέσιμες σε όλους (και πιθανά αξιοποιήσιμες στο μέλλον). Με βάση τις προτάσεις που ακούγονται, γίνεται ψηφοφορία και επιλέγεται αυτή που είναι επικρατέστερη, για να οργανωθεί η υλοποίησή της. Τα παιδιά συναποφασίζουν και αναλαμβάνουν πώς θα καταμεριστούν οι εργασίες μεταξύ τους, π.χ. αν και πώς θα ενημερωθούν οι γονείς/κηδεμόνες της τάξης, προκειμένου να εμπλακούν στη δράση αυτή κλπ.

